DORAŹNA POMOC LEKARSKA

MIESIĘCZNIK, ORGAN POLSKIEGO KOMITETU DO SPRAW RATOWNICTWA I PIERWSZEJ POMOCY LEKARSKIEJ W WYPADKACH NAGŁYCH ORAZ STACYJ RATUNKOWYCH W POLSCE

WARSZAWA, LESZNO 58

KONTO w P. K. O. 7373 KONTO w K. K. O. 1086

Rok I — 1935 MARZEC — KWIECIEŃ Nr. 3—4

Dr. F. OBARSKI
Warszawa.

W sprawie zachorowań i zgonów w wannach.

Zwiększająca się z każdym rokiem liczba zachorowań i zgony w wannach, notowane przez lekarzy Pogotowia Ratunkowego w Warszawie, usprawiedliwiają zabranie głosu w tej sprawie. Jeżeli ktoś z kąpiących się w wannie, znajdującej się w prywatnem mieszkaniu (i o tego rodzaju wypadkach dalej będzie mowa), zachoruje, czy też nawet umrze, mówi się wtedy, że przyczyną było tu zatrucie gazem świetlnym z powodu wadliwie działającej instalacji do ogrzewania wody, czasem choroba serca, kurcze.

Zagadnieniu wyjaśnienia przyczyn zachorowań i zgonów w wannach poświęca pracę Knorr pod tytułem „Zatrucie dwutlenkiem węgla (CO_2) z piecyków gazowych". Jak widać z tytułu tej pracy istnieje jeszcze jeden czynnik, który może przyprawić kąpiącego się nie tylko o zachorowanie ale nawet i o zgon — jest nim bezwodnik kwasu węglowego, inaczej dwutlenek węgla (CO_2).

Wspomniany autor podaje 28 wypadków zatruć dwutlenkiem węgla w wannach, gdzie 32 osoby uległy zatruciu i z tej liczby zmarło 16 osób.

Jedną z przyczyn zatruwania się w łazienkach gazami spalinowemi, wśród których pierwsze miejsce zajmuje CO_2, jest mniemanie o nieszkodliwości gazów spalinowych, jakie wytwarzają się podczas palenia się gazu świetlnego w piecykach gazowych, lampach i maszynkach gazowych. Tymczasem gazy spalinowe, które z tego czy innego względu nie mają swobodnego ujścia, nagromadzają się w łazience w takiej ilości, że kąpiący może nie tylko zachorować ale nawet szybko zginąć.

Na ogrzanie wody wanny, w której mieści się około 180 litrów wody, zużywa się $1^1/_3 m^3$ gazu świetlnego, a z tego wytwarza się $^2/_3$ m^3 dwutlenku węgla. Wobec braków w urządzeniu wentylacji w powietrzu łazienki może nagromadzić się w dużej ilości CO_2, który, jako cięższy od powietrza, zajmuje najniższy poziom w łazience. Stężenie tego gazu może być tak duże, jak w grocie pod Neapolem (Knorr).

Ponieważ mało zwraca się uwagi na szkodliwość działania gazów spalinowych, nie jest tedy rzeczą dziwną, że zachorowania i zgony w wannach tłomaczy się zamachami samobójczemi, lekkomyślnością lub niedomogą aparatu krążenia.

Piecyki gazowe w łazienkach same mogą posiadać jakieś braki, skutkiem których może nastąpić i zatrucie gazem świetlnym, a właściwie tlenkiem węgla (CO). Gaz świetlny, wytwarzany w gazowni na Woli w Warszawie, posiada następujący skład: CO_2 — 7,4°/₀, węglowodany palne — 1,8%, CO — 15,7°/₀, H_2 — 52,4°/₀, CH_4 — 13,4°/₀, N_2 — 8,8%, O_2 — 0,5°/₀. Domieszka CO w powietrzu w ilości 0,15—0,2°/₀ już może dać groźne dla życia następstwa.

Jeżeli w powietrzu znajduje się 0,21°/₀ CO, to w ciągu godziny oddychania wiąże się połowa hemoglobiny krwi z CO, co stanowi już wielkie niebezpieczeńsrwo dla ustroju ludzkiego.

Zatrucie tlenkiem węgla w łazience możliwe jest i wtedy, gdy używane w piecyku palenisko Bunsenowskie skutkiem nagromadzenia się CO_2 zgaśnie i tlenek węgla łączy się z powietrzem łazienki.

Według Schultziga 10% domieszka CO_2 w powietrzu już powoduje gaśnięcie świec, lamp naftowych, oliwnych podczas gdy lampy karbidowe gasną dopiero w atmosferze mającej 30 — 36°/₀ CO_2.

Piecyk gazowy może działać sprawnie, natomiast odpływ gazów spalinowych na swej drodze spotyka przeszkody. A przeszkody te mogą być różne.

Rura odpływowa może ulec zepsuciu i gazy nie mają ujścia,

nagromadzenie się z tego powodu gazów spalinowych daje fatalne następstwa.

Z powodu zepsucia się rury odpływowej z pośród 32 przypadków Knorra zachorowało 9 osób i z tej liczby zmarło 4.

Rura odpływowa może działać wadliwie, jeżeli jest ułożona poziomo na dużej przestrzeni, albo ma ostre zagięcia, lub miejscami zgięta jest wdół. W takich razach nie tylko gazy spalinowe nie znajdują swobodnego ujścia ale i utrudniony jest dopływ powietrza.

Przeszkody, utrudniaiące odpływ gazów, mogą się znajdować i wewnątrz rury odpływowej np. gałgany, gniazdo ptasie (przypadek Knorra w Poczdamie).

Leżące przy zimnych ścianach kanały odpływowe, albo wysoko ponad dachem wyciągnięte rury odpływowe, mogą się ochładzać, co również stanowi utrudnienie dla odpływu gazów spalinowych.

Tak samo utrudnia odpływ gazów nagrzewanie przez słońce komina (Knorr).

Autor ten zwraca jeszcze uwagę na jedną okoliczność, a mianowicie, że gazownie produkują t. zw. gaz mieszany, który posiada małą wartość kaloryczną i jest cięższy, wskutek czego trzeba go więcej spalać. Dawniej w 1 m^3 gazu świetlnego, otrzymanego z węgla, było 70 litrów CO, a w dzisiejszym t. zw. mieszanym — 230 litrów CO. Gaz ten jest trzykrotnie szkodliwszy, przytem zdradziecki zapach jego jest mocno osłabiony.

Do normalnego spalania się gazu świetlnego potrzebny jest dopływ powietrza.

Na ogrzanie wody w wannie w ciągu 15 — 20 minut potrzebny jest dopływ powietrza w ilości conajmniej 6 m^3. Dla tego też w czasie ogrzewania wody w wannie drzwi łazienki winny być uchylone, okna otwarte lub puszczone w ruch specjalne wentylatory.

Dla bezpieczeństwa kąpiących się w łazience piecyk powinien być urządzony bez zarzutu, rura wyciągowa działać dobrze, łazienka nie za szczupła i posiadająca dobre warunki wentylacji.

Zahamowanie odpływu gazów spalinowych w stopniu nawet lekkim może wystarczyć, aby powietrze łazienki wypełniło się dwutlenkiem węgla, jak wiadomo, bezwonnym i nie dającym żadnego znaku zewnętrznego, po którym można by stwierdzić jego obecność.

Zatrucie gazami spalinowemi sprowadza się właściwie do zatrucia dwutlenkiem węgla. Wobec tego, że CO_2 działa w sposób wysoce niebezpieczny na ustrój ludzki, uważam za rzecz celową bliższe zapoznanie się z działaniem tego gazu.

Według Starkensteina, Leschke trujące własności dwutlenku węgla są względne. CO_2 jest to gaz bezbarwny, bez zapachu o c. gat. 1526, 1 litr CO_2 waży 2 gr. W powietrzu CO_2 znajduje się w ilościach 0,266 — 0,3$^0/_{00}$. CO_2 powstaje jako jeden z produktów oddychania. Człowiek wydala w powietrzu wydychanem, w którem CO_2 stanowi 4,2$^0/_0$, w ciągu godziny 19 litrów CO_2, jako produkt spalania w ustroju.

Dwutlenek węgla powstaje przy wszystkich spalaniach węgla. Również może wytwarzać się w gruncie, zwłaszcza wulkanicznym, CO_2 znajduje się we wszystkich miejscach, gdzie odbywa się gnicie. Gnicie, fermentacja mogą dostarczyć bardzo dużych ilości dwutlenku węgla, który nagromadzać się będzie w kanałach, gnojówkach, w piwnicach (fermentacja moszczu, piwa, zacieru kartoflanego).

Ze wszystkich własności CO_2 największe znaczenie posiada jego ciężar gatunkowy, albowiem CO_2 jest cięższy od powietrza, wskutek czego osiada na ziemi magazynów, piwnic i pomieszczeń, gdzie się wytwarza. W takich razach może on być powodem zatruć. Szczególnego znaczenia CO_2, jako kwas, nie posiada.

Płynny dwutlenek węgla, wydobywający się w postaci śniegu z cylindra, w którym się przechowuje, może wywołać ciężkie odmrożenia.

Według Pettenhofera dobre powietrze zawiera CO_2 w ilości 1$^0/_{00}$. Zawartość jego w powietrzu w ilościach 1 — 3% jest szkodliwa dla ustroju. Wyraźne zaburzenia występują dopiero przy 4 — 6$^0/_0$ CO_2 w powietrzu oddechowem. 8$^0/_0$ CO_2 w powietrzu może być już niebezpieczne dla zdrowia. Przy obecności 2$^0/_0$ dwutlenku w powietrzu światło przyjmuje czerwone zabarwienie, co przez górników uważa się za znak ostrzegawczy (Lehman).

Badania nad własnościami trującemi różnych stężeń CO_2 wykazują, że 450 mlgr. CO_2 na litr powietrza wywołuje natychmiastową śmierć. 90 — 120 mlgr. wziewane w czasie od $^1/_2$ godziny do godziny, działają śmiertelnie natychmiast lub później, 60 — 80 mlgr. prowadzą w ciągu $^1/_2$ do godziny do niebezpiecznych zaburzeń, 30 — 45 mlgr. wdechiwane w ciągu 6 godzin, nie wywołują poważniejszych następstw (Lehman), 20 — 30 mlgr. po wielogodzinnem oddychaniu szkodzą w stopniu nieznacznym (Hess).

Najczęściej zatrucia dwutlenkiem węgla bywają pochodzenia zawodowego (kopalnie). Ulegający wypadkom robotnicy padają na ziemię, gdzie w dużej ilości zebrany jest CO_2 i giną szybko wskutek zatrucia nim. *(d. c. n.)*

Towarzystwo Doraźnej Pomocy Lekarskiej
w Warszawie, ul. Leszno 58.
(POGOTOWIE RATUNKOWE)

Sprawozdanie za rok 1934 — 38 rok istnienia Towarzystwa.

Rok założenia Towarzystwa 22 lutego 1897 roku. **Ustawa zatwierdzona w roku 1897.** Statut zarejestrowany 3. XII. 1925 r. na zasadzie postanowienia Min. Spraw Wewn. z dn. 1. I. 1925 r. Nr. 1313, 6386/25.

Skład osobowy:

Członkowie honorowi: Dr. Józef Zawadzki, dr. Henryk Kucharzewski, Józef Wegner, Roman Kunkel, Stanisław Barcicki, Jan Krzyżanowski, prof. dr. Tadeusz Ostrowski i dr. Juljusz Notz.

Członkowie protektorzy: Ks. Zofja Światopełk-Czetwertyńska z Przeździeckich, bar. Kronenberg Leopold, J. K. hr. Milewski, ks. Światopełk-Mirska Marja, hr. Przeździecki Józef, Szapary Marja z hr. Przeździeckich.

Członkowie dożywotni: Ks. Czetwertyński W., Kubicki Władysław, dr. Kucharzewski Henryk, Nowakowska Wally, Orsagh Bracia, Skrzyński Jan, Waniorski Konstanty, dr. Zawadzki Józef.

Członków rzeczywistych 604.

Człon ów popierających 324.

Skład Zarządu:

Prezes: dr. Józef Zawadzki, Wice-prezes: dr. Henryk Kucharzewski, Sekretarz: dr. Lucjan Sobieszczański, Skarbnik: sędzia Józef Wegner, Zastępca skarbnika: Zygmunt Garliński, Inspektor stacyj: dr. Józef Mazurek, Członkowie: Roman Kunkel, dr. Konrad Orzechowski, Raynold Przeździecki, mag. praw Mieczysław Przyjemski, Józef Chyliński, Sylwester Markowski.

Zastępcy: Seweryn Nirstein, Ludwik Karpus.

Komisja Rewizyjna: Wojciech Olsztyński, Józef Bielicki, Jan Trawski.
Zastępcy: Aleksander Łajzen, Jan Galewski.

Komisja dochodów Niestałych: Przewodniczący: Roman Kunkel, Sekretarz: Sylwester Markowski, dyr. Leon Danielewicz, Józef Chyliński, inż. Seweryn Nirnstein, Jan Galewski, Zygmunt Garliński, Stefan Trzeszczkowski, Ludwik Karpus, Jan Trawski, Jan Królikowski, Aleksander Łajzen, Eljasz Leszczyński, Józef Bielicki, Mieczysław Kwiatkowski, Feliks Brzozowski, Alfred Kowalczyk, Stefan Gniatkowski.

Lekarze:

Zarządzający stacjami: dr. Obarski Franciszek.

Lekarze dyżurni: dr. Badyńska Wanda, Gołąb Władysław, Jokiel August, Kanarski Klemens, Perl Jerzy, Rutkowski Henryk, Raschpichler Edmund, Woyno Roch Domarad, Sękowski Stefan, Śledziewski Henryk, Wąsowski Stanisław.

Interni: Zdrojewski Zygmunt, Malinowski Władysław, zastępca interna: Sroczyński Kazimierz.

Kancelarja: kasjerka Kuśmierczykowa Marja, buchalter Jaworski Stefan, woźny Laska Jan.

Służba ruchu:

Nadzorca techniczny: Jakubowski Władysław. Szoferzy: Jagodziński Szczepan, Miech Józef, Niwiński Stefan, Szpaderski Władysław, Klin Franciszek.

Nadzorca: Szwed Andrzej. Sanitarjusze: Bassak Feliks, Burzak Piotr, Jędrzejak Edward, Kiljańczyk Stefan, Kotliński Franciszek, Kuśmierczyk Jan, Lesiński Bolesław, Marchel Józef, Marchel Piotr, Marchel Wacław, Mucha Adam, Olesik Władysław, Starzyński Benedykt.

Sprawozdanie Zarządu Tow. Doraźnej Pomocy Lekarskiej za r. 1934

W roku sprawozdawczym odbyło się 13 posiedzeń Zarządu (w tem 1 posiedzenie Komisji Wykonawczej).

Ważniejsze uchwały Zarządu:

1) Uregulowano sprawę z dłużnikiem hipotecznym T-wa oraz spłacono należność K. K. O. m. st. Warszawy.
2) Przyjęto zapis Miny Fajans — zł. 1.000,—.
3) „ „ ś. p. Emilji z Rydlów Kulikowskiej — zł. 698,— 6% Oblig. m. st. Warszawy.
4) Przyjęto zapis ś. p. Eleonory Szaniawskiej — zł. 2.000,—.
5) „ Bony Funduszu Inwestycyjnego na sumę zł. 1.000,— oraz gotowizną zł. 180,— przy likwidacji Związku Tow. Dobroczynnych.
6) Urządzono zabawę w Ogrodzie Saskim w dn. 15 i 16 września, oraz zbiórkę w dn. 15—18 września.
7) Wydano przy pomocy P. A. T. kalendarz informacyjno-encyklopedyczny na rok 1935.
8) Dn. 6/V poświęcono i oddano do użytku karetkę „Jadwiga" marki „Chevrolet", tym sposobem tabor T-wa składa się z 8 samochodów czynnych i 2 karetek konnych.
9) Przerobiono karetkę marki „Fiat" z daru Banku Polskiego na samochód zapasowy.
10) Skatalogowano księgozbiór.
11) Dokonano rewizji wydatków osobowych i rzeczowych, obniżając wydatki z powodu pogarszającej się sytuacji materjalnej T-wa.
12) Przeprowadzono remonty domów T-wa.

Dnia 28/III 1934 r. odbyło się posiedzenie Komisji Rewizyjnej; dokonano rewizji majątku T-wa i kasy T-wa.

Dnia 12/IV 1934 r. odbyło się Walne Zgromadzenie w obecności 22 członków i uchwaliło:

Zatwierdzić sprawozdanie za r. 1933.

Zatwierdzić budżet w dochodach 188.600,—; w rozchodach 218.039,—.

Dokonano wyborów uzupełniających do Zarządu: pp. dr. Henryk Kucharzewski (ponownie), Józef Chyliński i Sylwester Markowski. Na zastępców: pp. inż. Seweryn Nirnstein i Ludwik Karpus.

Do Komisji Rewizyjnej: pp. Wojciech Olsztyński (ponownie), Józef Bielicki, Jan Trawski. Na zastępców: pp. Aleksander Łajzen i Jan Galewski.

Praca naukowa lekarzy Pogotowia Ratunkowego w Warszawie.

W ciągu roku sprawozdawczego odbyło się 8 zebrań naukowych przy udziale przeciętnie 19 lekarzy. Na zebraniach omawiano sprawy mające związek z udzielaniem pierwszej pomocy lekarskiej, postępem w tej dziedzinie i wygłoszono 8 referatów na następujące tematy:

W styczniu „Płókanie żołądka u nieprzytomnych“ (Dr. Wł. Gołąb).

W lutym „Oparzenia w świetle najnowszych spostrzeżeń“ (Dr. Zygmunt Zdrojewski).

W marcu „Tiosiarczan sodowy w praktyce lekarskiej“ (Dr. Stanisław Wąsowski).

W maju „Sprawa pijanych w praktycznem ujęciu przez lekarza Pogotowia Ratunkowego“ (Dr. Władysław Malinowski).

We wrześniu „Urazy czaszki“ (Dr. Henryk Śledziewski).

W październiku „Porażenie prądem elektrycznym„ (Dr. S. Sękowski).

W listopadzie „Postępowanie lekarskie w przypadkach otruć *HCN* w świetle najnowszych spostrzeżeń“ (stosowanie tiosiarczanu sodowego, błękitu metylenowego i azotynów). Dr. Zygmunt Zdrojewski. Obecnych 26 osób w tem 4 gości.

W grudniu „Postępowanie lekarza Pogotowia Ratunkowego w przypadkach krwotoków płucnych“ (Dr. Edmund Raschpichler).

Najważniejszą sprawą, jaką omawiano na posiedzeniach, było uregulowanie postępowania lekarskiego w przypadkach otruć *HCN*. Zwrócono uwagę na potrzebę posługiwania się cienkim zgłębnikiem, wprowadzanym przez nos, stosowanie preparatów taninowych w przypadkach oparzeń, na pilne badanie urazów czaszki i na stosowaniu pituglandolu w przypadkach krwotoków płucnych.

W ciągu 1934 roku wyszło 12 numerów Biuletynu (organ Komitetu do spraw ratownictwa i pierwszej pomocy lekarskiej w wypadkach nagłych). Na treść jego złożyły się prace prawie wyłącznie lekarzy Warszawskiego Pogotowia Ratunkowego, a mianowicie w Nr. 1 dr. Jokiel August ogłosił pracę pod tytułem Doraźny opatrunek w złamaniach zamkniętych, dr. Roch Wojno — Zatrucie mięsem.

W Nr. 2-im dalszy ciąg pracy dr. Wojny i opis akcji ratunkowej w związku z katastrofą kolejową w Poznaniu w dniu 15/XII, podany przez dr. Słonińskiego.

Nr. 3 zawiera pracę dr. Zdrojewskiego Zygmunta pod tytułem Oparzenia w świetle najnowszych spostrzeżeń. W Nr. Nr. 6, 7 dalszy ciąg pracy dr. Zdrojewskiego. W Nr. Nr. 8, 9 dr. Józef Mazurek opisał przebieg IV międzynarodowego Kongresu ratownictwa i pierwszej pomocy lekarskiej w nagłych wypadkach w Kopenhadze w dniach od 11 do 16 czerwca 1934 roku.

W Nr. 10 dr. Franciszek Obarski ogłosił pracę — Jod (jodyna), Jodki (Naj KJ) pod względem toksykologicznym.

W Nr. 11 znajdujemy pracę dr. S. Wąsowskiego pod tytułem Tiosiarczan sodowy w praktyce lekarskiej.

Wreszcie Nr. 12 zawiera pracę dr. H. Śledziewskiego — W sprawie postępowania lekarskiego w urazach czaszkowych.

W roku sprawozdawczym 1934 stacje Pogotowia Ratunkowego przy ulicy Leszno 58 (centrala) i przy ul. Hożej 56 (filja) otrzymały łącznie 33075 wezwań o 1522 więcej niż w roku 1933.

Przeciętnie było 90,6 wezwan dziennie. Od założenia Instytucji wzywano Pogotowie Ratunkowe do 597407 wypadków.

Centrala załatwiła 29.660 wezwań, w tej liczbie było 5.388 wezwań do wypadków na mieście. Filja interwenjowała w 3.415 wypadkach, w tem na mieście 1.690 razy.

Wezwania napływają przez telefon i od osobiście zgłaszających się na stacje po poradę lub opatrunek. Zaznaczyć należy, że stacja na Hożej 56 czynna jest tylko przez 12 godzin od 9 rano do 21.

Zestawienie wypadków według rodzaju ich ilustruje następująca tablica:

		Mężczyźni	Kobiety	Dzieci*)	Ogółem
I.	Choroby wewnętrzne (zachorowanie)	1826	1661	247	3734
II.	Choroby chirurgiczne (urazy)	12630	6614	4670	23914
III.	Samobójstwa	656	688	10	1354
IV.	Porody i poronienia		283		283
V.	Obłęd	20	15		35
VI.	Symulacja	39	49	1	89
VII.	Rażenie prądem elektrycznym	4	2	1	7
	Ogółem	15175	9312	4929	29416

Liczby osób, którym udzielono pomocy w roku sprawozdawczym podług płci, przedstawiają się w odsetkach jak następuje:

Na stacjach: Udzielono pomocy mężczyznom w liczbie 11299, co w % w stosunku do ogólnej liczby osób, którym udzielono pomocy stanowi 38,4.

Na stacjach:	Kobietom	6545	% 22,2
	Dzieciom	4494	15.3
Na mieście:	Mężczyznom	3876	13,1
	Kobietom	2767	9,5
	Dzieciom	435	1,5

W roku 1934 Pogotowie Ratunkowe interwenjowało w 1354 przypadkach samobójstw (656 mężczyn, 688 kobiet, 10 dzieci). W porównaniu z rokiem ubiegłym było o 91 samobójstw więcej (1263 w roku 1933).

Na szczególniejszą uwagę zasługują zbiorowe zamachy samobójcze, co jest do pewnego stopnia nowością na naszym gruncie.

W październiku przy ulicy Uniwersyteckiej śmiertelnie zatruły się gazem świetlnym przez odkręcenie kurków gazowych 3 młode dziewczęta — 18 letnia uczenica i 23 i 25-letnie służące.

W grudniu w jednym z hoteli zginęło od strzałów samobójczych trzech młodych mężczyzn (2 uczni i robotnik). Wszyscy przyjechali ze Śląska.

Dwukrotnie truli się kwasem octowym i spirytusem skażonym dwaj młodzi mężczyźni bezdomni i bez pracy. Zatem jeden mężczyzna trzykrotnie truł się esencją octową, inny również trzykrotnie ałunem.

W 1934 roku zanotowano 964 przypadków otruć-samobójstw (375 m., 581 k., 8 dz.)

Niżej zamieszczona tablica przedstawia samobójstwa według rodzaju zażytej trucizny.

	Mężczyźni	Kobiety	Dzieci	Ogółem
Otrucie kwasem octowym	195	306	4	505
„ „ solnym	15	13	1	29
„ „ siarkowym	5	9	—	14
„ innemi kwasami	2	—	—	2
„ amonjakiem	4	2	—	6

*) Dzieci — osoby — poniżej lat 15.

	Mężczyźni	Kobiety	Dzieci	Ogółem
Otrucie ługiem żrącym	12	19	2	33
„ innemi zasadami	2	1	—	3
„ strychniną	1	—	—	1
„ morfiną	—	1	—	1
„ opjum	—	1	—	1
„ kokainą	—	1	—	1
„ innemi alkaloidami	3	1	—	4
„ veronalem	8	6	—	14
„ luminalem	4	3	—	7
„ gardenalem	—	2	—	2
„ innemi środkami nasennemi	2	9	—	11
„ sublimatem	17	30	—	47
„ jodyną	32	76	1	109
„ karbolem	1	2	—	3
„ alkoholem skażonym	18	10	—	28
„ innemi truciznami	23	34	—	57
„ niewiadomą trucizną	12	20	—	32
„ gazem świetlnym	19	35	—	54
Inne rodzaje samobójstw:				
Postrzały	67	10	—	77
Rany cięte i kłóte	82	19	—	101
Utopienie	11	6	—	17
Powieszenie	52	6	—	58
Rzucenie się z wysokości	56	57	2	115
Inne rodzaje samobójstw	13	9	—	22

Lekarze stwierdzili zgon w 434 przypadkach (303 m, 110 k, 21 d).

W 188 przypadkach (127 m, 53 k, 8 d) nastąpił zgon z powodu zachorowań wewnętrznych, w 72 (47 m, 12 k, 13 d) z powodu obrażeń, ran. W dwóch przypadkach prąd elektryczny śmiertelnie poraził 2 mężczyzn.

Śmiercią samobójczą zginęły 172 osoby (127 m i 45 k).

Wskutek otrucia esencją octową	2 osoby
„ „ strychniną	1 „
„ „ amonjakiem	1 „
„ „ jodyną	1 „
„ „ niewiadomą trucizną	5 „
„ „ gazem świetlnym	25 „
„ „ innemi truciznami	2 „
Od postrzału zginęło	35 „
Wskutek zadania ran ciętych i kłótych	2 „
Wskutek skoku z wysokości	46 „
„ powieszenia	47 „
„ utopienia	2 „
Inne rodzaje samobójstw sprowadziły zgon	3 „

Najmłodszy samobójca miał lat 12 (skok z piętra).

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa Doraźnej Pomocy Lekarskiej w Warszawie za r. 1934.

OGÓŁEM OD ZAŁOŻENIA INSTYTUCJI: 597407	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Dzieci
Liczba wezwań w r. 1934	33075			
Liczba osób, którym udzielono pomocy	29416	15175	9312	4929
z tego na stacjach	22338	11296	6545	4494
na mieście	7078	3876	2767	435
A. Rodzaj zajęcia.	29416	15175	9312	4929
Robotnicy zatrudnieni w przemyśle budowlanym	749	746	3	—
„ „ „ metalowym / maszynowym	1466	1447	13	6
„ „ „ odzieżowym	1990	1287	679	24
Inni robotnicy, zatrudnieni w przemyśle	1818	1737	71	10
Roznosiciele gazet, posłańcy i t. p.	141	123	16	2
Inni robotnicy i pracownicy komunikacji i transport.	1280	1273	6	1
Handlarze uliczni	20	12	8	—
Inni pracownicy handlowi	1691	1001	679	11
Kupcy i przemysłowcy	359	298	61	—
Służba domowa i in. usług. osoby	1945	657	1280	8
Robotnicy i wyrobnicy bez bliższego określenia	3179	2310	852	17
Służba bezpieczeństwa publicznego	308	304	4	—
Służba publiczna, pracownicy admin. i wolne zawody	1711	1247	464	—
Utrzymujący się bez pracy i będący na utrzym. rodzin	9465	1554	4459	3452
Ucząca się młodzież	2107	507	212	1388
Żywioły wykolejone	146	23	122	1
Inny, niewiadomy zawód	1041	649	383	9
B. Rodzaj wypadku.				
I. Choroby wewnętrzne.	3734	1826	1661	247
Stan nieprzytomny bez wskazania przyczyny	130	60	63	7
Osłabienie ogólne	322	147	163	12
Udar mózgowy	44	25	19	—
Padaczka	105	76	24	5
Inne zachorowania nerwowe	240	76	152	12
Atak sercowy	9	6	3	—
Krwotoki wewnętrzne	55	36	17	2
„ „ bez wskazania przyczyn	61	28	28	5
Kurcze i bóle w jamie brzusznej bez wskaz. przycz.	436	205	226	5
„ „ „ „ ze wskaz. przycz.	398	175	212	11
Choroby wewnętrzne inne	1128	604	488	36
Uduszenie	2	1	1	
Utonięcie	5	4	—	1
Zaczadzenie	106	29	64	13
Zatrucie gazem świetlnym i innemi gazami	70	28	38	4
„ pokarmami	56	25	21	10
„ narkotykiem	5	2	3	—
„ alkoholem	149	120	25	4
„ denaturatem	21	18	3	—
„ trucizną stałą lub płynną	62	18	13	31
„ ciałem żrącem	46	13	21	12
Inne rodzaje zatruć	11	4	4	3
Śmierć bez wskazania przyczyn	—	—	—	—
Bez zmian chorobowych i nieustalona przyczyna	273	126	73	74
W ogólnej liczbie wypadków było śmiertelnych	188	127	53	8

	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Dzieci
II. Choroby chirurgiczne.	**23914**	**12630**	**6614**	**4670**
1) Wstrząs	8	3	2	3
2) Wstrząśnienie mózgu	66	31	11	24
3) Zdarcie naskórka	1675	990	358	327
4) Stłuczenie	3747	1835	1159	753
5) Zmiażdżenie i rany miażdżone	247	132	35	80
6) Rany cięte i kłóte	4671	2877	1095	699
7) „ postrzałowe	182	149	23	10
8) „ tłuczone	5653	3447	1031	1175
9) „ kąsane	280	124	63	93
10) „ szarpane	430	245	73	112
11) Nadwyrężenie stawów	617	229	247	141
12) Zwichnięcie	201	120	55	26
13) Złamanie kości proste	1421	545	487	389
14) „ „ powikłane	93	54	20	19
15) Krwotoki chirurgiczne	242	88	138	16
16) Ciała obce	3439	1305	1519	615
17) Oparzenie przez płomień	179	101	54	24
18) Inne oparzenia	538	233	161	144
19) Odmrożenie i zmarznięcie	7	4	2	1
20) Zatrzymanie moczu	14	10	3	1
21) Uwięźnięcie przepukliny	28	20	7	1
22) Inne choroby chirurgiczne	168	82	69	17
23) Śmierć bez wskazania przyczyny	8	6	2	—
W ogólnej liczbie wypadków było śmiertelnych	72	47	12	13
III. Samobójstwa.	**1354**	**656**	**688**	**10**
Otrucie kwasem octowym	505	195	306	4
„ „ solnym	29	15	13	1
„ „ siarkowym	14	5	9	—
„ innemi kwasami	2	2	—	—
„ amonjakiem	6	4	2	—
„ ługiem żrącym	33	12	19	2
„ innemi zasadami	3	2	1	—
„ strychniną	1	1	—	—
„ morfiną	1	—	1	—
„ opjum	1	—	1	—
„ kokainą	1	—	1	—
„ innemi alkaloidami	4	3	1	—
„ weronalem	14	8	6	—
„ luminalem	7	4	3	—
„ gardenalem	2	—	2	—
„ środkami nasennemi	11	2	9	—
„ sublimatem	47	17	30	—
„ jodyną	109	32	76	1
„ arszenikiem	—	—	—	—
„ karbolem	3	1	2	—
„ cjankiem rtęci	—	—	—	—
„ denaturatem	28	18	10	—
„ innemi truciznami	57	23	34	—
„ niewiadomemi truciznami	32	12	20	—
„ gazem świetlnym	54	19	35	
Postrzały	77	67	10	
Rany cięte i kłóte	101	82	19	
Utopienie	17	11	6	—

	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Dzieci
Powieszenie lub uduszenie	58	52	6	—
Rzucenie się z wysokości	115	56	57	2
Inne rodzaje samobójstwa	22	13	9	—
Niewiadomy rodzaj samobójstwa	—	—	—	—
W ogólnej liczbie wypadków było śmiertelnych	172	127	145	—
IV. Porody i poronienia	283	—	283	—
V. Obłęd	35	20	15	—
VI. Symulacja	89	39	49	1
VII. Rażenie prądem elektrycznym	7	*4	2	1
Po udzieleniu pomocy na mieście	7078	3876	2767	435
a) Pozostawiono chorego na miejscu	1892	1013	726	153
b) Zwłoki na miejscu	430	301	110	19
c) Chory po zabiegu poszedł	17	6	9	2
d) Przewieziono chorych	4739	2556	1922	261
do domu	962	489	420	53
„ komisarjatu	161	92	65	4
„ szpitala	3423	1868	1354	201
„ innych zakładów	74	43	30	1
na stacje Pogotowia Ratunkowego	119	64	53	2

Bójek	3654
Napadów	1578
Wypadki spowodowane prz dmiotami spadłemi:	444
a) z dachu	12
b) z okien i balkonów	30
c) inne uderzenia przedmiotami spadłemi	402
Wypadki spowodowane upadkiem z wysokości	884
a) z rusztowania	55
b) ze schodów	231
c) z okna	72
d) z framug	107
e) z samochodu	10
f) z wozu lub dorożki	107
g) z roweru i motocyklu	177
h) z wagony	34
i) z drabiny	91
Wypadki spowodowane przejechaniem	1727
a) przez samochody i katastrofy samochodowe	727
b) „ wozy i dorożki	383
c) „ tramwaje	196
d) „ koleje	101
e) „ rowery i motocykle	262
f) „ katastrofy samolotowe	5
g) „ inne przejechania	53
Napady według rodzaju zachorowań lub uszkodzeń	1578
a) rany tłuczone	588
b) stłuczenia	307
c) zdarcie naskórka	108

*) W tem 2 zgony.

d) rany cięte	345
e) „ postrzałowe	74
f) „ kąsane	4
g) „ szarpane	2
h) złamania proste	26
i) „ powikłane	1
j) oparzenia	23
k) uduszenie	1
l) poród	1
m) rozprawy nożowe	50
n) bez zmian	3
ó) inne	45

Wezwania na miasto w/g miesięcy.

	Do mężczyzn	Do kobiet	Do dzieci	Ogółem
Styczeń	277	234	29	540
Luty	247	198	19	464
Marzec	295	230	33	558
Kwiecień	296	224	41	561
Maj	342	221	46	609
Czerwiec	373	224	39	636
Lipiec	381	266	33	680
Sierpień	363	245	58	666
Wrzesień	319	229	42	590
Październik	384	251	36	671
Listopad	295	216	28	539
Grudzień	304	229	31	564
Ogółem	3876	2767	435	7078

Wypadki załatwione na stacjach w/g miesięcy.

	Mężczyzni	Kobiety	Dzieci	Ogółem
Styczeń	810	595	295	1700
Luty	749	447	219	1415
Marzec	898	575	329	1802
Kwiecień	884	466	412	1762
Maj	1045	625	547	2217
Czerwiec	1010	552	337	1899
Lipiec	986	530	399	1915
Sierpień	1063	568	493	2124
Wrzesień	1057	544	375	1976
Październik	1027	565	531	2123
Listopad	864	563	258	1685
Grudzień	906	515	299	1720
Ogółem	11299	6545	4494	22338

W okresie sprawozdawczym Pogotowie Ratunkowe wystawiło 126 czynnych posterunków, a mianowicie:

18/III w „Reducie", ul. Kopernika 38/40.
18/III w Domu Żołnierza Polskiego, Zygmuntowska 3.
19/III w „Reducie", Kopernika 38/40.

19/III w Teatrze Narodowym.
„ w „Komecie“, Chłodna 49.
„ w Domu Żołnierza Polskiego, Zygmuntowska 3.
20/III w „Reducie“, Kopernika 38/40.
„ w „Reducie“, „ „
„ w Cyrku,
13/V na stadjonie wojskowym (od ul. Rozbrat).
20/V na Bielanach.
21/V na Bielanach.
27/V wyścig 15 klm. „Expressu Porannego“.
„ przy Bazylice, Kawenczyńska
31/V na Procesji Bożego Ciała, Krakowskie Przedmieście.
18/VI na pogrzebie ś. p. Ministra Pierackiego, N.-Świat róg Ś-to Krzyskiej.
„ „ „ „ „ Al. Jerozol. róg Kruczej.
1/VII na lotnisku z powodu przyjazdu B-ci Adamowiczów.
14/X podczas marszu drużyn ratowniczych LOPP w maskach przeciwgazowych, ulica Bagatela.

42 posterunki na torze Tow. do Zachęty Hodowli Koni w Polsce (sezon wiosenny).
55 „ „ „ „ „ „ „ „ „ (sezon jesienny).
10 „ „ „ „ „ „ „ „ „ (Oddział Łódzki).

Wypadki zbiorowe w roku 1934

STYCZEŃ

3. Czerniakowska 54. Zbiorowa bójka, 3 osoby ranne. 1 lekarz udzielił pomocy.
15. Leszno 38. Zatrucie tlenkiem węgla (zaczadzenie), 7 osób. 1 lekarz.
24. Nowolipie 34. Bójka, 5 osób rannych. 1 lekarz.

LUTY

3. Sapieżyńska 8. Zaczadzenie, 3 osoby. 1 lekarz.
6. Wolska 53. Zaczadzenie 4 osób. 1 lekarz.
11. Bracka 4. Zaczadzenie 4 osób. 1 lekarz.
24. Wolska 32. Wybuch benzyny, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.

MARZEC

19. Annopol. Bójka, 3 osoby ranne. 1 lekarz.
26. Dworzec Główny, Przygniecenie gruzem. Poszkodowanych 7 robotników. 1 lekarz.
29. Okopowa 10. Bójka, 3 osoby ranne. 1 lekarz.

KWIECIEŃ

15. Okopowa 53. Rozprawa nożowa, 4 osoby ranne. 1 lekarz.
20. Szczęśliwicka 7. Bójka, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
21. Krochmalna 13. Oparzenie 4 osób. 1 lekarz.
24. Grzybowska 5. Zaczadzenie 3 osób. 1 lekarz.

MAJ

16. Karowa 2a. Zawalenie się sufitu. 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
„ Warszawska 10. Bójka, 7 osób rannych. 1 lekarz.
„ VIII Komisarjat. 3 osoby poszkodowane w bójce. 1 lekarz.
25. Bonifraterska 11. Napad, 3 osoby poszkodowane. 2 lekarzy.
28. Leszno róg Młynarskiej. Bójka, 3 osoby poszkodowane. 2 lekarzy.
29. Wolska 44. Strzelanina, 6 osób poszkodowanych. 2 lekarzy.

CZERWIEC

14. Dzielna r. Smoczej. Napad bandytów, 4 osoby ranne, 2 zabite. 1 lekarz.
15. Dźwińska 11. Pożar, 4 osoby poparzone. 1 lekarz.
25. Powązki miasteczko. Bójka, 4 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
29. Żelazna róg Leszna. Strzelanina, 3 osoby ranne. 2 lekarzy.

LIPIEC

2. Siedlecka 9. Bójka, 4 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
7. Łucka 19. Bójka, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
25. Powązkowska 70. 2 osoby postrżelone i zamach samobójczy z postrzału.
27. Plac Napoleona 1. 2 osoby oblane kwasem i otrucie esencją octową. 2 lekarzy.
29. XXII Komisarjat. Bójka, 6 osób poszkodowanych. 1 lekarz.

SIERPIEŃ

2. Opaczewska r. Grójeckiej. Bójka, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
3. Śliska 52. Bójka, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
6. Krochmalna 30. Zatrucie mięsem 6 osób. 1 lekarz.
7. Kacza 7. Bójka, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
15. Opaczewska 30. Rozprawa nożowa, 4 osoby ranne. 1 lekarz.
„ Szosa Belwederska. Zderzenie samochodu z wozem. 4 osoby ranne. 1 lekarz.
17. Annopol. Bójka, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz
24. Ogrodowa 58. Bójka, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
27. Potocka 28. Napad, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.

WRZESIEŃ

Natolińska 8. Bójka, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
Leszno 96. Bójka, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
Nowogrodzka róg Chałubińskiego. Zderzenie tramwaju z kolejką elektryczną. 7 osób poszkodowanych. 1 lekarz.
Piastowa 12. Bójka, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
Pyry pod Warszawą. Katastrofa kolejowa, 7 osób poszkodowanych. 1 lekarz.

PAŹDZIERNIK

Tamka 23. Strzelanina, 3 osoby ranne. 2 lekarzy.
Ogrodowa 28. Zatrucie grzybami 3 osób. 1 lekarz.
Leszno 66. Zatrucie czadem 3 osób, źle działający piec. 1 lekarz.
Uniwersytecka 4. Zatrucie śmiertelne gazem świetlnym 3 osób. 1 lekarz. Zbiorowe samobójstwo.

LISTOPAD

18. Oszmiańska 26. Rozprawa nożowa, 3 osoby ranne. 1 lekarz.
21. Nowolipie 10. Zaczadzenie 3 osób. 1 lekarz.

GRUDZIEŃ

2. Aleje Jerozolimskie, Zbiorowe samobójstwo przez postrzał 3 mężczyzn. 1 lekarz.
9. Sielecka 3. Zaczadzenie 3 osób. 1 lekarz.
15. 6-go Sierpnia. Zaczadzenie 4 osób. 1 lekarz.
25. Annopol, baraki. Bójka, 5 osób poszkodowanych. 1 lekarz.
„ Annopol, baraki. Bójka, 3 osoby poszkodowane. 1 lekarz.
31. Targowa 35. Zatrucie gazem świetlnym. 1 lekarz.

Samochody Pogotowia Ratunkowego w liczbie 8 przebiegły w ciągu 1934 roku 93.813 kilometrów. Wyjazdów na miasto było 7.078 i 2.656 przewozów, co w sumie daje 9.734 wyjazdów. Przeciętny wyjazd wynosi 9,6 kilometra. W ciągu roku sprawozdawczego zużyto 25.872 litrów benzyny i 1.046 litrów smarów.

Statystyka pijanych i szczegółowsze dane z ogólnej Statystyki ukażą się w jednym z następnych numerów „Doraźnej Pomocy Lekarskiej".

	Złote	gr.	Złote	gr.
Kasa	145	04		
Bank Dyskontowy. Warsz. r/k przejściowy . .	38	95		
Bank Handlowy w Warsz. „ . .	12	—	195	99
R/ki papierów procentowych.				
Papiery $^0/_0{}^0/_0$ złożone w depozycie:				
K. K. O. m. Warszawy	68930	64		
Tow. Kredytowego Ziemskiego	6288	04		
Banku Dyskontowego Warszawskiego . .	546	—		
W kasetce Pogotowia (Bank Handl.). . .	1595	20		
Bony Funduszu Inwest. — w kasie Pogotowia .	1000	—		
Obligacje 6$^0/_0$ Poż. Narodowej n/1500 zł. . .	1422	—	79781	88
Nieruchomości i sumy hipoteczne.				
Nieruchomość № 676 przy ul. Leszno 58 . . .	245596	39		
„ № 1676a przy ul. Hożej 56 . .	247106	92		
Sumy hipoteczne	38187	34	530890	65
R/ki inwentarzowe.				
Samochody	109265	95		
Ruchomości	11372	45		
Narzędzia chirurgiczne	2720	55		
Umundurowanie	3000	—		
Bielizna i pościel	931	—		
Bibljoteka	800	—		
Instalacja pieca do centr. ogrzewania garażu .	905	62		
Karetki konne	1	—	128996	57
Pozostałe r/ki.				
Rachunek Różnych—Salda dłużników . . .	5222	32		
Papiery $^0/_0{}^0/_0$ złoż. w b. ros. Banku Państwa .	5	—		
Kaucje w b. Urzędzie Loterji	10	—		
Rosyjska Rządowa Kasa Oszczędnosci . . .	1	—	5238	32
			745103	41

Członkowie Zarządu:

Józef Wegner, Zygmunt Garliński.

za 1934 rok.

	Złote	gr.	Złote	gr.
Kapitały i Fundusze.				
Kapitał Towarzystwa	259135	78		
Kapitał Amortyzacyjny	125295	99		
Fundusz legowany bez zastrzeżeń	169513	76		
„ „ z zastrzeżeniami	51992	60		
„ ś. p. J. Krompolca rb. 54774,90½ . .	36425	30		
„ „ księdza Józefa Kaczerskiego rb. 36375,83	23524	91		
Fundusz Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń rb. 1000,—	665	—		
Zapis ś. p. Emilji z Riedlów Rulikowskiej .	444	—		
Fundusz ś. p. Eleonory Szaniawskiej . . .	2000	—	668997	34
Fundusz Rezerwowy T-wa.				
Fundusz zapasowy			2500	—
Wierzyciele.				
Towarzystwo Kredytowe m. Warszawy . . .	48600	—		
K. K. O. m. st. Warszawy r/k № 251 . . .	2419	—		
Rachunek Różnych — Salda dostawców . . .	12972	42		
Rachunek Przejściowy, zaległe pobory pracowników	7381	94		
Wierzyciele z legatu ś. p. J. Krompolca rb. 1068,10	710	27	72083	63
Różne.				
R/k Komitetu Obywateli do fundow. karetek dla Pog. Rat.	968	35		
R/k Polskiego Komit. do spraw ratownictwa .	317	54		
R/k Kalendarzy ściennych na r. 1935	236	55	1522	44
			745103	41

Komisja Rewizyjna:

Wojciech Olsztyński, Aleksander Łajzen, Jan Galewski.

Zestawienie Przychodu

	Złote	gr.	Złote	gr.
Składki członkowskie			27581	90
Ofiary na rzecz Towarzystwa	11398	41		
Subwencje różnych instytucyj	5000	—		
Biuletyny, za odpisy	2882	—	19280	41
Płatne przewozy chorych			33858	14
Zapomoga m. st. Warszawy				
reszta zapomogi za rok 1933/4	19350	—		
na poczet roku 1934/5	38000	—	57350	—
Eksploatacja domu przy ulicy Hożej 56 . .			23302	19
Procenty			8374	46
Zabawy i imprezy dochodowe:				
zabawa i zbiórka			11285	81
Wydawnictwo Kalendarza termin. na r. 1934 .			815	60
Wydawnictwo 35-cio lecia Pogotowia Ratunk.			3569	—
Dochody niestałe — różne			2248	70
			187666	21

Członkowie Zarządu: *Józef Wegner, Zygmunt Garliński.*

Rachunek strat i

	Złotych i groszy			
Wydatki ogólne			176062	56
Amortyzacja taboru samochodowego i ruchomości			22561	19
Amortyzacja nieruchomości			3245	—
			201868	75

Członkowie Zarządu: *Józef Wegner, Zygmunt Garliński.*

i Rozchodu za rok 1934.

	Złote	gr.	Złote	gr.
I. Utrzymanie domu i lokalu T-wa.				
Utrz. domu: woda, dozorca, czyszcz. jezdni i in.	4162	31		
Remonty	4222	82		
Oświetlenie	1665	45		
Opał i gaz	2553	62	12604	20
II. Wydział ruchu.				
Pensje lekarzy	51493	93		
Pensje sanitarjuszów i kierowców	47922	38		
Umundurowanie	1491	35		
Wydatki ambulans. i środki opatrunkowe . .	8365	18		
Utrzymanie Filji Pogotowia (Hoża 56) . . .	1667	70		
Pomoc szkolna dla dzieci pracowników . .	200	—	111140	54
III. Utrzymanie samochodów.				
Utrz. garażu: benzyna, smary, opony, remonty	32006	68		
Pobory pracowników warsztatu	3936	28	35942	96
IV. Administracja i Kancelarja.				
Pensje personelu biurowego i woźnego . . .	9601	51		
Wydatki kancelaryjne	2110	99	11712	50
V. Różne.				
Ubezpieczenia Społeczne	3644	83		
Ubezpieczenia, opłaty sądowe i in.	1017	53	4662	36
Suma do przeniesienia na r/k Strat i Zysków .			11603	65
			187666	21

Komisja Rewizyjna: *Wojciech Olsztyński, Aleksander Łajzen, Jan Galewski.*

zysków za 1934 rok.

	Złotych i groszy		
Wpływy ogólne		187666	21
Różnica kursowa przy wylosowanych papierach %% zdepozawanych w K. K. O. m. Warszawy		612	45
D-tto na wylosowanych papierach %% w Tow. Kredyt. Ziemskiem		421	42
Niedobór za 1934 rok		13168	67
		201868	75

Komisja Rewizyjna: *Wojciech Olsztyński, Aleksander Łajzen, Jan Galewski.*

Nazwa rachunku	Budżet na rok 1934.		Wpływy rzeczywiste w 1934 r.		Budżet na 1935 r.	
	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
Składki członkowskie	30.000	—	27.581	90	27.000	—
Ofiary	12.000	—	11.398	41	12.000	—
Subwencje i biuletyny	7.000	—	7.882	—	7.000	—
Dochód z domu przy ul. Hożej 56 .	25.000	—	23.302	19	24.000	—
Zapomoga miejska	61.600	—	57.350	—	60.000	—
Imprezy dochodowe i zbiórki . . .	12.000	—	11.285	81	12.000	—
Procenty	6.000	—	8.374	46	5.800	—
Dochody niestałe	5.000	—	6.633	30	5.000	—
Przewozy płatne	30.000	—	33.858	14	34.000	—
	188.600	—	187.666	21	186.800	—
Przewidywany deficyt					18.340	—
					205.140	—

rok 1935.

	Budżet na rok 1934. Zł.	gr.	Wydatki rzeczywiste w 1934 r. Zł.	gr.	Budżet na 1935 r. Zł.	gr.	Ogółem Zł.	gr.
I Utrzymanie domu:								
Ubezpieczenie, woda, dozorca, i drobne wydatki	5.200	—	4.162	31	4.500	—		
Oświetlenie	1.800	—	1.665	45	1.800	—		
Opał i gaz	3.000	—	2.553	62	2.500	—		
Remonty	5.000	—	4.222	82	5.000	—	13.800	—
II Wydział ruchu:								
Wydatki ambulatoryjne, środki opatrunkowe, narzędzia chirurgiczne i statystyka .	8.000	—	8.365	18	8.500	—		
Utrzymanie garażu — benzyna, smary, opony, nowe części, remonty	37.000	—	32.006	68	35.000	—		
Pensje lekarzy:								
Zarządzającego stacją	5.339	—			4.800	—		
Lekarzy dyżurnych i internów	49.000	—	} 51.493	93	44.600	—		
Pobory kierowców i sanitarjuszów	46.500	—	47.922	38	43.500	—		
Umundurowanie	2.000	—	1.491	35	2.000	—		
Pomoc szkolna	200	—	200	—	200	—		
Pobory pracown. warsztatu .	4.200	—	3.936	28	3.600	—		
Ubezpieczenia społeczne . .	5.000	—	3.644	83	6.000	—	148.200	—
III Administracja								
Wydatki kancelaryjne . . .	2.500	—	2.110	99	2.500	—		
Pobory pracown. biurowych i woźnego	10.000	—	9.601	51	10.000	—	12.500	—
IV Utrzymanie Filji Pog. Rat.								
Wydatki połączone z oddz. przy ul. Hożej	3.500	—	1.667	70			2.000	—
V Kupno samochodów .	10.000	—	2.500	—			10.000	—
VI Wydatki nieprzewidziane								
10% rezerwy na różne wydatki od sumy ogólnej budżetu	19.800	—	1.017	53			18.640	—
	218.039						205.140	

Statystyka Stacyj Ratunkowych

za m. grudzień 1934 r.

		Warszawa	Kraków	Lwów	Łódź	Wilno	Poznań	Lublin
	Udzielono pomocy osobom:	2284	—	—	784	—	631	—
	Na mieście	564	—	—	383	—	375	—
	W ambulatorjach	1720	—	—	401	—	256	—
	Mężczyznom	1210	—	—	354	—	256	—
	Kobietom . . , . . .	744	—	—	373	—	300	—
	Dzieciom do lat 15 . . .	330	—	—	57	—	75	—
	Odwieziono do szpitali .	262	—	—	217	—	92	—
	Odwieziono do domu . !	65	—	—	33	—	12	—
Zasłabnięcia nagłe	Napady nerwowe	29	—	—	16	—	11	—
	Osłabienia i omdlenia . .	30	—	—	49	—	46	—
	Zatrucia wyskokiem . . .	11	—	—	8	—	1	—
	Zatrucia pokarmami . . .	5	—	—	2	—	9	—
	Zatrucia gazami	13	—	—	*) 2	—	5	—
	Inne zasłabnięcia	241	—	—	101	—	71	—
	Śmierci	*) 28	—	—	10	—	8	—
	Razem	329	—	—	186	—	151	—
Urazy	Wstrząs	1	—	—	—	—	3	—
	Rany cięte, kłute, tłucz. i td.	866	—	—	148	—	128	—
	Rany postrzałowe . . .	8	—	—	3	—	2	—
	Złamania kości	101	—	—	26	—	29	—
	Krwotoki	30	—	—	34	—	43	—
	Oparzenia term. i chemicz.	66	—	—	8	—	5	—
	Ciała obce i udławienia .	280	—	—	168	—	19	—
	Inue urazy	462	—	—	77	—	89	—
	Śmierci	*) 6	—	—	—	—	2	—
	Razem	1814	—	—	464	—	320	—
Zamachy samobójcze	Otrucia	88	—	—	27	—	7	—
	Postrzały	11	—	—	—	—	—	—
	Rany cięte i kłute . . .	8	—	—	1	—	1	—
	Powieszenia	5	—	—	2	—	1	—
	Utopienia	—	—	—	—	—	—	—
	Rzucenia się z wysokości .	2	—	—	1	—	—	—
	Inne	1	—	—	—	—	—	—
	Śmierci	*) 13	—	—	*) 2	—	2	—
	Razem	115	—	—	31	—	11	—
Urazy według przyczyny	Przejechania przez: Samochody . .	58	—	—	8	—	4	—
	Przejechania przez: Tramwaje . .	23	—	—	9	—	1	—
	Przejechania przez: Inne pojazdy .	58	—	—	11	—	11	—
	Upadki z wysokości . .	47	—	—	2	—	17	—
	Napady i rozprawy nożowe	108	—	—	60	—	11	—
	Bójki	235	—	—	36	—	15	—
	Obłąkanie	1	—	—	8	—	2	—
	Porody i poronienia . .	22	—	—	92	—	—	—
	Symulacje	3	—	—	2	—	1	—
	Wezwania niewłaściwe . .	15	—	—	11	—	—	—
	Przewozy chorych . . .	251	—	—	—	—	146	—
	Razem	—	—	—	—	—	149	—

*) W tem

Z kroniki wypadków.

Po udzieleniu pierwszej pomocy chorym na mieście lub na jednej ze stacji Pogotowia Ratunkowego wielokrotnie zachodzi potrzeba umieszczenia chorego w szpitalu. W wykonaniu tego lekarze Pog. Rat. napotykają nieraz na nieprzezwyciężone trudności. Szpitale bowiem częstokroć z różnych względów odmawiają przyjęcia osób, przywiezionych przez karetki Pog. Rat. W roku 1934 lekarze Pog. Rat. otrzymali 229 biletów odmownych ze wszystkich szpitali Warszawy. W liczbie 229 osób, którym odmówiono przyjęcia, było 26 bezdomnych i 35 przybyłych z prowincji. Bezdomni i przybyli z prowincji najczęściej to chorzy nie wymagający leczenia szpitalnego. Pozostawieni na ulicy lub w innem miejscu publicznem (dworce kolejowe) wywołują współczucie ze strony zebranego tłumu, który widzi w nich ciężko chorych, wymagających leczenia w szpitalu. Wezwany lekarz Pog. Rat. nie może zostawić takich na miejscu, gdzie ich zastał. Trzeba ich gdzieś umieścić. Próbuje więc w najbliższem szpitalu pozostawić, ale dyżurujący lekarze z tego czy innego względu takich osobników nie przyjmują i wręczają lekarzowi kartę odmowną. Po kilku takich próbach wreszcie ten i ów przybysz z prowincji znajdzie się już to w komisarjacie, co dosyć często się zdarza, już to w domu noclegowym. W załączonej statystyce czytamy, że po udzieleniu pomocy odwieziono do komisarjatów 161 osób (92 m. 65 k. 4 d.), i do domów noclegowych 74 (43 m. 30 k. 1 d.).

9 osobom odmówili przyjęcia z braku kwalifikacji do leczenia szpitalnego, w 5 przypadkach z powodu braku dowodów, zapewniających szpitalom zwrot kosztów leczenia. W 189 przypadkach odmówiono przyjęcia z braku miejsca, w tej liczbie 20 osobom, chorym na gruźlicę. Z innych względów nie przyjęto 26 chorych.

Najcięższe zadanie mają lekarze Pog. Rat. jeżeli wypadnie umieścić w szpitalu pijanego-chorego lub z obrażeniami. I taki element również często trafia do komisarjatu, bo do szpitala ze względu na stan upojenia nie zawsze poszkodowany pijany może się dostać, chyba, że stan pijanego jest tak ciężki, że zagraża mu niebezpieczeństwo utraty życia. Kiedy zaś stan i rodzaj uszkodzeń wymagają obserwacji (rany głowy), takich pijanych nie powinno się umieszczać w komisarjatach, tylko w specjalnych zakładach pod nadzorem lekarzy, aby w stosownej chwili skierować do szpitala (wylewy krwawe z pękniętej art. meng. med.). To też Zarząd Towarzystwa Doraźnej Pomocy Lekarskiej w Warszawie w zrozumieniu tego niebezpieczeństwa, jakie grozić może poszkodowanym pijanym, wystąpił do władz z odpowiednim memorjałem, dotyczącym uregulowania sprawy umieszczania pijanych we właściwych zakładach. Decyzji władz jeszcze nie otrzymano. *Fr. O.*

Przegląd czasopism.

Błędne rozpoznanie krwotoków nosa *(Wirt Heidelberg)*. Fałszywe rozpoznanie krwotoków z nosa powstaje wskutek tego, ze nie bierze się pod uwagę schorzeń innych organów, w następstwie czego występują krwotoki nosowe (ukryta wada serca, rozpoczynające się nadciśnienie, mocznica, rzucawka, marskość wątroby, dur i t. p.) lub też zmiany miejscowe w nosie, które przy niewłaściwem przeprowadzeniu badania rinoskopijnego fałszywie są tłomaczone. Krew płynąca z otworów nosowych może mieć i inne źródła powstawania krwotoków np. w przełyku, w płucach, w żołądku. Leczenie winno być stosowane z uwzględnieniem przyczyny krwotoku.
D. Med. Woch. Nr. 51 1934 r. *Fr. O.*

Przypadek paradoksalnego działania chininy. *(H. Krauel)* 54 letni chory ze zwężeniem ujścia zastawki dwudzielnej i nadczynością tarczycy z powodu zaburzeń w rytmice serca otrzymał 0,1 chininy. W 2 godziny potem wystąpiły dreszcze, podniesienie ciepłoty do 40°. Podniesienie C° później można było zawsze otrzymać po zastosowaniu tej samej dawki chininy. Natomiast domięśniowe wstrzyknięcie solvochiny (25°/₀ rozczyn wodny chininy) gorączki nie wywołało. W piśmiennictwie jest bardzo mało danych co do tego zjawiska. Hahnemann na sobie samym mógł ustalić taki allergiczny odczyn ustroju. Przyczyna tego paradoksalnego działania chininy nie zostało wyjaśnione. (Aertzliche Verdin, Hamburg Sitzung 4/XII 1934)
Fr. O.

Wstrzykiwanie podskórne i wdychanie kwasu węglowego. *C. Lian* i *R. Barrieu:* (Presse Med. Nr. 76, 1933 r.).

Autorzy przeprowadzali cały szereg badań nad podskórzem stosowaniem leczniczem dwutlenku węgla.

Wpływ małych dawek wstrzykniętego CO_2 ma polegać na działaniu rozszerzarzającem naczynia, szczególnie w miejscu ich skurczu, np w tętnicach wieńcowych serca, czy w tętnicach kończyn.

Autorzy zaczynali wstrzykiwania od 500 cm^3 CO_2 i powiększali codziennie dawkę o 100 cm^3, dochodząc do 1 litra, co według nich stanowi ilość najkorzystniejszą. Wstrzykiwania nie są bolesne, ale czasem powodują pieczenie. Najlepsze były wyniki przy chromaniu przestankowem i dusznicy bolesnej.

((Biul. Gaz. Nr. 4 r. 1934. Rok 5 w/g streszczenia Dr. Ludwika Krzewińskiego),

Zatrucia atofanem. *Clifford R. Weiss:* (Saml. v. Verg. 1933 r., str. 137),

Atofan i jego połączenia mogą spowodować uszkodzenie miąższu wątroby i spowodować ciężką toksyczną szorstkość wątroby. Autor podaje 3 przypadki śmierci po kilkumiesięcznem leczeniu tym środkiem, przyczem na sekcji stwierdzono zmiany wyżej wspomniane.

(Biul. Gaz. N. 4. 1934 rok 5 w/g streszczenia Dr. Ludwika Krzewińskiego).

Zatrucie weronalem. *H. Freund:* (Saml. v. Verg, 1933 r., str. 1).

Autor podkreśla bardzo ciekawy fakt, który często daje błędne przypuszczenie o samobójstwie, tam, gdzie nie było ono nigdy zamierzone. Oto ludzie o schorzałem sercu mogą ulec śmiertelnemu zatruciu już po 3 do 4 tabletkach weronalu. W przeciwieństwie do takich przypadków, zatrucia ludzi zupełnie zdrowych nawet dużemi dawkami weronalu przebiegają o wiele łagodniej.

(Biul. Gaz. N. 4 1934 rok 5 w/g streszczenia Dr. Ludwika Krzewińskiego).

Błękit metylenowy, jako środek leczniczy w otruciu związkami cjanu.

Otrucia związkami cjanowemi wogóle przebiegają w ten sposób, że pomoc lekarska niewiele zdziałać może.

W pracy M. Rawina i M. S, Lyona, która ukazała się w Presse Medicale (25.X 1933), znajdujemy opis stosowania błękitu me ylenowego, jako środka prawie specyficznego w zatruciach związkami cjanu.

Eddy, w latach 1930—1931 pierwszy wykazał, że błękit metylenowy, zastrzyknięty do żyły biodrowej w ilości 10 mgl. na l-ko na 10 minut przed wstrzyknięciem śmiertelnej dawki KCN i npływie 10 minut po wstrzyknięciu tejże dawki, chroni zwierzę od śmierci.

U człowieka pierwszy przypadek pomyślnego zastosowania błękitn metylenowego podał Geiger. Dzięki dożylnemu wstrzyknięciu 50 cent. błekitu metylenowego z 1 : 100, autor ten uratował życie człowiekowi, który zażył 1,0 grm, KCN, rozpuszczonego w 125 ctm. wody. Człowiek ten został przywieziony do szpitala w stanie śpiączki z sinicą, ze znacznem rozszerzeniem źrenic i oddechem słabym i nieregularnym. Po upływie 5 minut po wstrzyknięciu śpiączka ustąpiła, po 15 minutach chory miał się już dobrze.

W drugim przypadku otrucia KCN poprawa nastąpiła prawie błyskawicznie, chory był w ten sam sposób leczony jeszcze przed wystapieniem groźnych objawów, prócz tego dokonano płókania żołądka. Brooks z takiem powodzeniem leczył ciężkie otrucia związkami cjanu.

Fr. O.

OMYŁKI W DRUKU

W N-rze 1—2 na stronie 10, 23 wiersz od góry winno być ołowiowotaninowej.

Redaktor: **Dr. Fr. Obarski**. Wydawca: Polski Komitet do spraw ratownictwa i pierwszej pomocy lekarskiej w wypadkach nagłych.
Redakcja czynna codziennie od godz. 9 rano do 13 prócz świąt.

Prenumerata miejscowa i zamiejscowa rocznie 9 zł. Pojedyńczy egzemplarz 1 zł.

Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, Leszno 58 tel. 11-69-00.

Druk. „BAGATELA" Al. Jerozolimskie 29, Tel. 9-40-99